

Izhaja vsak četrtek **Posamezna številka stane 1.50 Din.** Dopisi se pošiljajo

in stane po pošti pošiljan letno Din 52, polletno Din 26, tri-mesečno Din 13. Na-ročnina se pošilja v naprej na upravo li-sta: »Narodni Gospo-dar« v Mariboru, Frančiškanska ul. 14.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene ogla-sov po dogovoru, za večkratne oglase pri-meren popust. Otvor-iene reklamacije po-poštne proste. Ček-račun poštne urada Ljubljana št. 13.860.

12. številka.

MARIBOR, dne 18. septembra 1924.

1. letnik.

V boj za naš Maribor!

V nedeljo, dne 21. septembra 1924 se bo odločila usoda našega mesta. Od prevrata naprej je Maribor sicer sestavni del naše ujedinjene države, vendar pa mestna uprava po svoji sestavi dosedaj ni imela jugoslovenskega značaja.

V prvih letih so gospodarili na mestnem rotovžu razni komisariji, ki so pokazali precej volje, da dajo vsaj notranji upravi našega mesta pravo slovensko lice. Vsakokratni vladni komisar je izdal ukaz, da se morajo uradniki mestnega magistrata, ki niso sposobni slovenskega jezika v besedi in pisavi, do gotovega časa naučiti tega jezika, ker bi sicer bili odpušteni iz službe. Temu ukazu se seveda uradniki nemške narodnosti še dosedaj niso uklonili, tako, da so še danes pri raznih podjetjih mestne uprave nastavljeni uslužbenci, ki so proti ukazu vsakokratnega vladnega komisarja grešili z dosledno nepokornostjo in so še danes nesposobni za poslovanje v uradnem jeziku.

V rdeči internaciji, ki je pri zadnjih občinskih volitvah dobila večino v občinskem svetu, pa so ti uradniki našli naravnost absolutno oporo. Rudeči internacionalci jim niso več dajali ukazov, da se morajo do gotovega roka naučiti slovenskega jezika. Dodelili so jim celo uradnike-pomočnike, ki podpirajo njihovo narodno zagrizenost in mržnjo do slovenskega jezika s tem, da zanje prevajajo nemške rešitve v slovenski jezik in uradne slovenske odloke v nemški jezik ter jim na ta način omogočajo službovanje v mestni upravi.

Občinske volitve v nedeljo, dne 21. septembra 1924 bodo tudi v tem vprašanju odločilnega pomena, in zaradi tega je sveta dolžnost vsakega narodnega Slovenca, da pri teh volitvah odda svoj glas v škrinjico »Narodnega bloka« in da tudi med znanci in prijatelji z vsemi močmi deluje na to, da se bodo zavedni narodnjaki-volilci od prvega do zadnjega zanesljivo udeležili volitve in tudi volili listo »Narodnega bloka«, ki nam po izbranih osebah jamči za to, da se bodo razmere pri mestni upravi v Mariboru temeljito spremenile, in da bo notranja uprava našega mesta dobila jugoslovensko obilježje z uslužbenci, ki ne govorijo samo našega milega materinega jezika, temveč tudi čutijo in povsod v javnem življenju nastopajo v jugoslovanskem smislu in povsod javno kažejo, da so ponosni jugoslovenski državljani.

Z izvolitvijo »Narodnega bloka« pa bodo v Mariboru nastopile tudi redne, dobre gospodarske in socialne razmere.

Kandidatna lista »Narodnega bloka« je namreč tako srečno sestavljena, da so zastopani na njej vsi sloji in stanovi našega prebivalstva. Poleg akademika bosta sedela trgovec in obrtnik, v njihovi družbi pa tudi ročni in duševni delavec, tako da bodo zastopane enakomerno koristi celokupnega mariborskega prebivalstva. »Narodni blok« bo posvečal posebno pažnjo občinskemu premoženju in mestnim podjetjem, kakor mestnemu električnemu podjetju, plinarni, klavnici, vodovodu in pogreb-nemu zavodu. Nove denarne vire bo »Narodni blok« sikal predvsem v dohodkih mestnih podjetij, tako da novih davkov ne bo ustanavljal, v slučaju potrebe pa bo v prvi vrsti obdal tiste, ki so tudi gospodarsko najmočnejši in finančno sposobni za plačilo davkov.

»Narodni blok« bo posvečal posebno skrb ubogim in sirotam, zlasti pa bolnikom. Deloval bo na to, da se bo ubogim nudila brezplačna zdravniška pomoč. Skrbel bo pa tudi za otroško zavetišče in za oskrbnišnico. Lastnim uslužbencem in uradnikom pa bo »Narodni blok« posvetil vso skrb v bolezni in onemoglosti.

»Narodni blok« pa bo tudi pospeševal splošno in strokovno, osobito pa obrtno nadaljevalno šolstvo, tako da bo v izvrševanju narodnega, gospodarskega, socialnega, kulturnega in splošno-političnega programa, katerega smo v zadnji številki objavili na uvodnem mestu, v vseh vprašanjih ustregel interesom vseh slojev mariborskega prebivalstva, ki so mu enako mili in dragi, bodisi da pripadajo visokim, bodisi najnižjim stanovom.

Z ozirom na važne naloge, ki si jih je izbral »Narodni blok« odločitev za zavednega meščana ne bo težka. Nemci, ki se volilcem ponujajo, so bili neomejeni gospodarji Maribora do prevrata. Gospodarili so na mestnem magistratu v rednih predvojnih razmerah, vendar pa njihovo delo ni bilo ustvarja-joče, kajti program Nemcev je bil ponemčevanje slovenskega življa in tega programa so se vestno držali, v gospodarskem in socialnem oziru pa za-nemarjali občinsko gospodarstvo. Rdeča interna-cijonala je gospodarila v pretekli kratki dobi. Noče-

Vprašanje kompromisa slovenskih strank za občinske volitve v Celju.

Ker se širi iz okolice dr. Ogrizeka po Celju in tudi sicer v slovenski javnosti neresnična trditev, da je bila stranka dr. Ogrizeka pripravljena skleniti kompromis za občinske volitve z vsemi drugimi slovenskimi strankami, da so pa napredne stranke ta kompromis odklonile in ker se dalje trdi ravno-tako neresnično, da so napredne stranke končno ponudile SLS samo tri mandate, je potrebno, da se javnosti poda resnična slika.

Že 27. februarja 1924 se je vršil prvi sestanek med zastopniki JDS in NRS, na katerem sta hoteli ti dve stranki, ki sta do tedaj sodelovali v celjskem odboru, ugotoviti, ali in pod kakimi pogoji bi bilo mogoče, skleniti koalicijo slovenskih strank za bodoče občinske volitve. Na tem sestanku so se dele-gati obeh strank dogovorili, da stopijo v stik z NRS in SLS radi skupne liste. Že par dni po tem sestanku sta govorila predsednik JDS dr. Kalan in pred-sednik SLS dr. Ogrizek in se zedinila, da se v krat-kem vrši med njima sestanek, na katerem bi se razpravljalo o tem vprašanju. Dr. Ogrizek pa potem ni prišel na dogovorjeni in večkrat preloženi sestanek. Končno je javil dr. Kalanu, da z ozirom na po-litične izpremembe v Beogradu cela stvar nima več pomena. Dr. Ogrizek je tedaj bil na stališču, da skle-ne kompromis s slovenskimi strankami pač samo v slučaju, ako bi na noben drug način ne mogel priti do izpolnitve svojih aspiracij. V seji, ki se je vršila 15. maja 1924 med zastopniki vseh treh naprednih strank, je poročal predsednik NRS, da je njemu dr. Ogrizek izjavil, da hoče SLS na vsak način čakati, da se reši vladna kriza. Delegati so tedaj označili glasom zapisnika kot nemoralno, da hoče ena stran-ka zahrbtno špekulirati in pristati na koalacijo samo, če bi na drug način ne mogla priti do večje moči. Ogrizek se za vprašanje kompromisa z ostalimi slovenskimi strankami ni hotel več brigati in je vse tozadevne razgovore kratkoma odklonil, se je v sejah delegatov naprednih strank dne 20. maja in 22. maja ugotovilo, da se SLS ne more staviti nobena druga ponudba, ker tudi sedaj, ko je bila vladna kri-za končana, ni podala izjave, da pristane na koa-licijo, vključno temu, da je poprej izjavila, da javi svojo odločbo, čim bo končana vladna kriza. Ugotovilo se je, da bi bilo pod častjo stranke, se ponovno ponujati SLS. Tako so potem napredne stranke dogovorile

kompromis in sicer šele 17. jul., potem ko so do tega dne čakale, da pride od SLS še kaka pritrdilna iz-java.

Šele v drugi polovici avgusta je SLS izjavila predsedniku demokratske stranke, da je pripravljena vstopiti v pogajanja radi kompromisa za občinske volitve, toda na podlagi pritegnitve vseh strank, to-raj tudi Nemcev in socialistov. Tako se glasi ofi-cijelni predlog in samo neoficijelno se je pridejalo, da bi za slučaj, ako bi napredne stranke takega kompromisa ne hotele, bilo možno govoriti tudi o kompromisu med slovenskimi strankami. Narodni blok je seveda kompromis, kri katerem bi bili ude-leženi Nemci, brez debate odklonil, pooblastil je pa svoje delegate, razgovarjati se z zastopniki SLS o kompromisu med slovenskimi strankami. Vpošte-vati je treba, da je bilo to 20. avgusta, torej 6 dni po končanem reklamacijskem roku in v času, ko je bilo vsak čas pričakovati, da postane volilni imenik pravomočen in s tem dana možnost za vlaganje kandidatne liste. Narodni blok je bil že davno do-govoril in imel interesa na tem, da mora biti njegova lista prva, zato seveda v trenutku ni bilo mogoče več početi dolgotrajnih pogajanj, ki bi vložitev liste Na-rodnega bloka utegnile zavleči in s tem ustvariti ne-varnost, da se zakasni lista. Lista je bila tedaj že sestavljena in podpisana. Zato so delegati Narod-nega bloka dobili naročilo, da imajo zastopnikom SLS ponuditi razmerje: JDS 13, SLS 4, NSS 5, NRS 4 in da je ta predlog definitivni ter da morajo biti pogajanja do 22. opoldne končana. Na sestanku med delegati Narodnega bloka in SLS dne 21. avgusta zvečer, je SLS stavila predlog, da naj dobi JDS 9 do 10 mandatov, SLS 7 do 8, NSS 5, NRS 2. Že iz številke tega predloga (JDS ima v sedanjem občin-skem odboru 12 mandatov, SLS 4, NSS 6), se vidi, da pač ni mogel biti resno mišljen. Zastopniki Na-rodnega bloka so izjavili, da je njihov mandat ter-miniran in da za kaka nadaljna pogajanja nimajo pooblastila. Vsa gori navedena dejstva so ugotov-ljena v zapisnikih o sestankih delegatov prizadetih strank. Zaenkrat se vzdržujemo vsake polemike in ugotavljamo fakta, iz katerih si zamore vsakdo sam vstvariti sodbo, ali je bil kompromis vseh slovenskih strank v Celju potreben in kdo ga je preprečil.

Radikalna stranka in novi režim.

Kako se presoja sedanji režim od strani Narodne radikalne stranke; piše glavno glasilo NRS »Samo-uprava« z dne 2. septembra t. l.:

Koaličijska vlada g. Pašića je smatrala, da za-htevajo interesi države ter državnega in narodnega edinstva odgovor ljudstva v osnovnem vprašanju, v katerem so izvestni od ljudstva izvoljeni poslanci zastupili svoje stališče in zavzeli smernice, s kateri-mi bi bili težko izvoljeni, ako bi na takem programu zahtevali ljudsko zaupanje. Gotovi oportunistični razlogi so opredelili krono, da ni sprejela te Paši-ćeve zahteve ter je izrazila željo, da bi se sestavila vlada, ki bi mogla delati s sedanjim parlamentom, ki pa bi čuvala one temeljne elemente državne ure-ditve, ki so izraženi v ustavi. Tako je prišlo do Da-vidovićeve vlade, ki naj bi poskusila delati s parla-mentom. Toda sestava tega kabineta je jasno poka-zala, da je nemogoče uresničiti želje krone z ozirom na čuvanje dosedanje smeri notranje državne politi-ke. Davidovićeve vlada se je naslonila na predstavi-nike avtonomističnega mišljenja slovenskih klerikal-cev in bosanskih spahovcev. Davidovićeve vlada je zašla v popolno odvisnost od Radićeve skupine, ki v dvojni smeri ogrožuje obstoj in integriteto kralje-vine. Z ene strani zahteva Radić posebno Hrvatsko, z druge strani pa bi rad vso državo usmeril v bolj-ševiško-kmečko gibanje ter je zato stopil v zvezo

z boljševiško internacijalo v Moskvi. Da bi osla-bil vpliv srbskega dela naroda, deluje Radić spora-zumno z inozemstvom na odtujevanje Črnogore in Makedonje, na raznarodovanje Vojvodine v korist Madžarov in Nemcev ter na širenju komunističnih in defetističnih struj.

Zabeležili smo vse te pojave, ki spremljajo Da-vidovićevo vlado. Z dokumenti v roki smo ugotovili lažnjiv položaj, v katerem je g. Davidović, ki je glavni pomagač pri napadih na integriteto kraljevi-ne. G. Davidović mora pred krono na vse načine u-pravičevati svoje zadržanje, ki ni v soglasju z njego-vimi obljubami, ki jih je dal, ko je prejel oblast. G. Davidović je dolžan pojasniti kroni vzpostavitev po-krajinske uprave v Zagrebu. Upamo, da bo storil to verjetnejše in iskrenejše nego je to skušal g. Nastas Petrović, ko je dal javnosti neresnično poročilo o razlogih za ta korak. Celokupno blokaško časopisje je demantiralo g. Petrovića, ministra za notranje za-deve. Mislimo, da g. Davidović ne bo imel toliko po-guma, da bi pred krono ponovil, kar je rekel g. Petrović.

Poleg svoje odgovornosti pred krono nosi g. Da-vidović odgovornost tudi pred narodom. G. Davido-viće je bil izvoljen od ljudstva z mandatom, da čuva državno ustavo in da dela pri njeni izvršitvi. Ljud-

(Nadaljevanje na drugi strani.)

mo klicati našim volilcem v spomin vseh nerednosti, ki so se v zadnji dobi na mestnem magistratu do-igrade, kajti občinsko gospodarstvo je bilo pogosto-krat predmet javnega razpravljanja, katero so itak zasledovali vsi naši volilci. Omenjamo samo dejstvo, da se bila razna važna mestna podjetja, kakor n. pr. knjigovodstvo, klavnica, plinarna itd. brez vsakega nadzorstva, tako da se ni čuditi, da so se pripetile tudi defraudacije, ki niso bile v čast storilcu, še manj pa mestni upravi.

Ostali dve listi, pa menda ne zaslužita, da se z njima resno pečamo in da pred njima svarimo na-rodno zavedne volilce. Imena dotičnikov, ki bodo sledili prifrknjenim zapeljivcem, sicer ne bodo prišla v javnost. Pač pa so znana imena onih, ki so postali

orodje neodgovornih elementov in ta imena si bomo dobro zapomnili in jih že danes mariborski javnosti primerno priporočamo v brezpogojno družabno preziranje. Žalostno je, da se najdejo ljudje, ki se šaliyo v resnih zadevah. Opasno pa je, da imamo kakone, ki duševno manjvrednim, neodgovornim ljudem dovoljujejo šale v tako resnih zadevah kakor je me-stna uprava mariborska.

Zavedni volilci pa bodo storili svojo dolžnost in bodo vsi vrgli kroglice v prvo škrinjico in s tem pripomogli do tega, da bode na mestnem rotovžu za-plapolala jugoslovenska zastava in da bo naš Mari-bor v resnici naš-naroden in gospodarsko neod-visen jugoslovenski Maribor.

(Dalje).

stvo ni poverilo g. Davidoviću svojega zaupanja zato, da danes v službi Stjepana Radića ter drugih separatistov in partikularistov razdira temelje državnega edinstva. In ker se danes jasno vidi, da namestava g. Davidović in njegovi tovariši izvršiti še močnejše potresljaje v državi, se radikalni stranki vsiljuje dolžnost, da zapusti svojo vlogo opazovanja in kritike in da preide v pravo odprto borbo z vsemi onimi, ki javno ali tajno rušijo vse ono, kar je ustvarjeno z najtežjimi in najdragocenejšimi žrtvami. Radikalna stranka se ni nadala, da bo morala pričeti tako borbo, toda vočigled nevarnosti, v kateri se nahaja država, je dolžna — ako hoče ostati zvesta svojim tradicijam, svojemu programu, svojemu poklicu in svoji besedi, dani ljudstvu — najresnejše razmišljati o vseh sredstvih in vseh načinih za poraz tega republikansko-boljševskega in separatističnoprotnarodnega režima.

Tekom septembra se sestaneta Glavni odbor in poslanski klub radikalne stranke radi dogovora o tej akciji in radi borbe, ki se mora energično pričeti. Ta borba se bo vodila na dveh frontah: v parlamentu in med ljudstvom. Naša stranka bo v parlamentu uporabila vsa sredstva, da prepreči kršenje ustave in da prepreči peklenske načrte separatistov in boljševikov. Med ljudstvom bo radikalna stranka priredila po vsej kraljevini velika zborovanja, na katerih bo slišen odločen in močan protest proti sedanjemu režimu. Tudi se pretresa vprašanje o sklicanju velikega mitinga vseh pristašev radikalne stranke in vseh prijateljev narodnega edinstva. Naši prijatelji širom države naj vzamejo to na znanje in naj se pripravijo za predstoječo borbo. Ta borba je neizogibna, ako se nadaljuje ono, kar se je pričelo in kar preti obstoju države.

Zapošteno mesno gospodarstvo jamči „Narodni blok“ radi tega vrzite vsi kroglico v 1. škrinjico.

Pokret NRS v mariborski oblasti.

Maribor. V soboto zvečer se je vršil v vinarni g. Emeršiča na Aleksandrovi cesti št. 18 prvi radikalni družinski večer. Udeležili so se tega sestanka vsi predstavniki mestnih krajevnih odborov in mnogo drugih članov s svojimi soprogami, tako, da je bila veranda gostilne natlačena polna. Predsednik oblastnega odbora in ob enem tudi mestnega odbora dr. Ravnik je v vznešenih besedah najprvo pozdravil vse navzoče, zlasti pa dame-radikalke in omenil veliki pomen takih sestankov za propagiranje velikih idej Narodne Radikalne Stranke. Franc Škof je apeliral na nežni spol, da se našega pokreta bolj aktivno udeležuje. Janko Tavčar je omenil predstoječe občinske volitve, kojim moramo posvetiti vso našnjo. Razid je bil med udeleženci zelo prisrčen in vsi so izražali željo, da bi se taki večeri večkrat vršili. Prirediteljem kličemo: Naprej po začrtani poti!

V Zavrču pri Ptuj se je vršil dne 31. avgusta 1924 občni zbor naše krajeve organizacije. Predsednikom je bil zopet izvoljen naš vrli g. Josip Troha, posestnik in trgovec v Zavrču, podpredsednikom pa naš odlični g. Tomaž Murkovič, posestnik in gostilničar v Zavrču. Krajevna organizacija se prav dobro razvija.

Hoče. Dne 10. t. m. zvečer se je vršil članski sestanek v gostilni g. Vizerja v Hočah. Oblastni odbor sta zastopala oblastni tajnik Trošt in delegat Planinšek. Častna udeležba domačinov znači, da se naša misel stopnjeva vedno bolj utrjuje. Tajnik Trošt je poročal o sedanjem političnem položaju. V debato je poseglo več članov. Na koncu sestanka je bilo sklenjeno, da se v kratkem skliče radikalni občni zbor tamošnje krajeve organizacije.

Članski sestanek radikalov V. mestnega okraja (Magdalena) se vrši v petek, dne 19. septembra t. l. v gostilni pri »Lokomotivi«. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Prijatelji našega pokreta dobrodošli.

Radikalni! V nedeljo vsi do zadnjega moža na volišče, to zahteva naš narodni ponos!

Občinske volitve v Mariboru.

Volišče v Mariboru

za meštne občinske volitve dne 21. septembra t. l.

I. okraj Maribor (mesto) voli v deklinški meščanski šoli v Miklošičevi ulici št. 1.

II. okraj (graško predmestje) voli od A—M v deklinški meščanski šoli v Cankarjevi ulici št. 5; od N—Z v deklinški ljudski šoli v Razlagovi ulici št. 16.

III. okraj (Mejje) voli v deklinški ljudski šoli v Čafovi ulici št. 9.

IV. okraj (koroško predmestje) voli v deklinški ljudski šoli v Samostanski ulici št. 10.

V. okraj (Sv. Magdalena) voli od A—M v otroškem vrtcu III v Valvazorjevi ulici 40; od N—Z v deklinški ljudski šoli III na Ruški cesti.

Število volilcev v mestu Maribor.

Po izvršeni reklamacijski dobi znaša število volilcev na 1. volišču 1510, 2. volišču 875, 3. vo-

lišču 743, 4. volišču 717, 5. volišču 941, 6. volišču 1053, 7. volišču 792, skupno 6631. Dne 21. septembra t. l. se odloči, ali postane Maribor slovenski, ali pa se vrne nazaj v avstrijsko dobo. Vsak zavezen Slovenec mora vreči kroglico v 1. škrinjico, ki je škrinjica »Narodnega bloka«, plebiscit za jugoslovenski Maribor.

Pozor! Mestni odbor Narodne Radikalne Stranke v Mariboru bo te dni razposlal vsem svojim članom in somišljenikom osebna vabila na udeležbo pri volitvah. Častna in obvezna dolžnost je vsakega člana, da gre volit in da spusti kroglico v prvo škrinjico.

ki je škrinjica »Narodnega bloka«. — Posebej pa še opozarjamo svoje člane in somišljenike, da bodo vodili natančen račun o vseh onih, ki se volitev ne bodo udeležili. — Torej vsi na volišče.

Agitacijske pisarne. Agitacijske pisarne »Narodnega bloka« na dan volitev so sledeče: za 1. volišče gostilna Pregl, Orožnova ulica; za 2. volišče vinarna Emeršič, Aleksandrova cesta 18; za 3. volišče vinarna Emeršič, Aleksandrova cesta 18; za 4. volišče gostilna Vlahovič, Aleksandrova cesta; za 5. volišče gostilna Vok, Koroška cesta; za 6. volišče gostilna Žnuderl, Frankopanova ul. 11; za 7. volišče gostilna Nendl-Friedau, Tržaška cesta 1. Določeni delegati in agitatorji vseh strank bloka se morajo zbrati še pred 8. uro zjutraj v agitacijskih pisarnah. V agitacijskih pisarnah se bo vodil točen račun o vseh volilcih in se bodo dajala splošna navodila vsem, ki se bodo tam oglašali. Istotam se bodo nahajali točni volilni imeniki. Narodno Radikalno Stranko bodo zastopali v agitacijskih pisarnah kakor sledi: 1. volišče Karl Troha in Josip Glušič, 2. volišče Josip Šinigoj in Miha Legvart, 3. volišče Janko Tavčar in Martin Planinšek, 4. volišče Karl Kos in Tomaž Križanič, 5. volišče Ferdo Kočvar in Arnošt Franke, 6. volišče Jakob Majerič in Josip Jurca, 7. volišče Ivan Veras in Rado Tipel. Posamezne pisarne naj pritegnejo od vseh strank zadostno število agitatorjev in kurirjev.

Kandidatna lista »viteza« Zagorski. Preklicali so svoje podpise na tej kandidatni listi sledeči kandidati: Anton Rubin, Požar Andrej, Pirš Blaž, Dominik Rihard, Mattel Konrad, Galot Ivan, Anrather P., Sattler Jakob, Blatnik Miha, Haas Franc, Vojvoda Stefan, Mirt Jakob, Rogina Josip, Drog Jos., Fric Herman, Šmigoc Andrej, Fortunat Fliess, Mir Franjo, Križanc Franc in Grgič Josip. Tudi Stefan Dogša je preklical podpis na kandidatni listi Zagorskega, kjer je bil zapeljan v zmoto. Pri tej priliki je Dogša tako-le zapel:

Zagorski zvonovi odklenkali so,

Tudi Dogša njim dal je za večno slovo.

Zdaj Dogša veleva: vsi v »Narodni blok«,

Zagorski pa trobi naj sam v svoj rog!

Narodni radikalni in prijatelji, pozor! Na dan volitev dne 21. septembra ob 7. uri zvečer po končanih volitvah se zberajo vsi radikalni, somišljeniki in prijatelji s svojimi družinami na vrtu vile »Tavčar« v Kopališki ulici, da odkorakajo skupno na Pobrežje k svojemu narodnemu borcev gostilničarju Holcu. Prijatelji, pripeljite svoje znance s seboj. Radikalni, držite disciplino!

Volilci pozor!

Skrinjica »Narodnega bloka« je **1.**

Politični pregled.

Naš notranji položaj.

S kraljevim povratkom je tudi politični položaj oživel. Takoj po kraljevem prihodu so se pričele na dvoru razne številne avdijence. V avdijenco so bili sprejeti: predsednik narodne skupščine Lj. Jovanović, min. pred. Lj. Davidović in Petrovič. Z Lj. Davidovićem je kralj dalje časa konferiral glede vstopa Radićevcev v vladu. HRSS je sprva zahtevala enega ministra brez portfelja za Hrvatsko, na kar pa sedanja vlada tudi ni mogla pristati. Kraljeva želja je bila, da Radićevci vstopijo v vladu kot ostale stranke ter položijo prisego. Nato so se vršila med vladu in HRSS pogajanja za vstop v vladu. Na seji vodstva HRSS dne 13. t. m. se je sklenilo, da vstopi HRSS v vladu in da se v tem smislu predloži resolucija zboru, ki se je vršil v nedeljo dne 14. t. m. v Zagrebu. Na tem zborovanju je govoril tudi sam Radić. Izjavil je: Vlada g. Lj. Davidovića ni sicer niti seljačka, niti republikanska in niti njihova v smislu programa HRSS. Toda v smislu evropske demokracije je njihova. HRSS je sklenila, da vstopi v vladu in da ji pomaga izvesti program, ki je kratek toda pošten. Če ne bo šla vlada po tej poti, kakor je obljubila, jo bom pustil. Radić se je dotaknil tudi vojske ter je rekel, da je vojska le za obrambo domovine, ki jo bodo Hrvatje ravno tako branili, ko vsi drugi. Vojni minister ne bi smel biti general, temveč poslanec. Treba delati za sporazum brez vsakega posredovanja. Vsakega, kdor uči mržnjo, treba napoditi. Ven pa tudi s tistimi, ki se boji Srbov, ker so strahopetci, ki so nezmožni sporazuma. **Sporazum s Srbi je treba izvojevati, zakaj volkovi, ki so bili prej na vladu, so še vedno močni.** S širokim pogledom in starim hrvatskim poštenjem smo začeli delati novo politiko, ki jo spravljamo v sklad s politiko najboljših sinov srb-

skega naroda. Vstop Radićevcev v vladu je gotova stvar. Radićevcem je baje pripravljenih 5 portfeljev: pošta in telegraf, izenačenje zakonov, vera, socialna politika. — Na konferenci med Pašićem in Jovanovićem dne 15. t. m. se je konstatiralo, da vlada med njima popolno soglasje, tako o presoji situacije, kakor tudi o načinu izhoda iz te krize, v kateri se nahaja država. **Konstatirala sta tudi, da v Radićevem govoru ni nobene izpremembe, da je Radić ostal pri istem programu in pri istih težnjah.**

Zasedanje Društva narodov v Ženevi.

Svet zveze narodov se je sestel v Ženevi k rednem zasedanju dne 1. septembra t. l. Zasedanje je otvoril belgijski zunanji minister Hymaus. Za podpredsenika zasedanja je bil soglasno izvoljen švicarski zvezni predsednik Motta. Na tem zasedanju je zastopanih 54 držav. Macdonald, ministrski predsednik velike Britanije in Herriot, ministrski predsednik Francoske države sta takoj kot prva izjavila svoja mnenja. Med izjavami teh obeh velikih državnikov je prišlo do nasprotstev, ki so se pa z ozirom na nasprotujoči si izjavi končale s kompromisom imenovanih zastopnikov in vsled tega ni moglo priti do končnega zaključka glede razorožitvenega vprašanja ter tozadevnih garancij. Oba državnika sta izdelala skupno spomenico, v kateri se povdarja želja po trajnem miru. Sklenilo se je tudi, da se v kratkem skliče razorožitvena konferenca. S tem sklenom je storjen velik korak na poti do resničnega in trajnega mira. Zastopnik naše države, zunanji minister dr. Marinković je izjavil, da je Jugoslavija izpremenila svoje stališče, kar se tiče razorožitve. Sprejela je osnovo ameriškega načrta, ki pravi, da se mora smatrati kot napadalce one, ki oklanjajo obvezno sodstvo. Neki zastopnik je podal tudi izjavo, da preje ni mogoče računati na popoln mir, predno se ne sprejme v Društvo narodov Nemčije. Radi tega lahko sklepamo, da se prihodnjega zasedanja udeležijo tudi Nemčija, Amerika, kakor tudi Rusija. Macdonald in Herriot sta že odpotovala, naš zunanji minister pa je tudi že prispel v Beograd.

Italija.

V Italiji se politični nemiri nadaljujejo. Dne 12. t. m. je bil v bližini Monte Mario umorjen fašistovski narodni poslanec in podtajnik fašistovskih delavskih organizacij Armando Casalini. Umor je izvršil komunist Corvi v tramvaju. Iz kakšnega razloga je to storil, doslej še ni pojasnjeno, razširja pa se vesti, da je morilec hotel maščevati Matteotijev umor. Stvarno pa se ugotavlja, da gre tu za osebno maščevanje. Ko je ministrski svet o tem zločinu razpravljal, je sklenil, da se ukrene vse potrebno, da se ohrani v državi red in mir. Mussolini odločno zahteva mir. V Milanu se vršijo demonstracije. Fašisti v Milanu so tako razburjeni, da so hoteli demolirati vse naprave svojih političnih nasprotnikov. Od lastnika lista »Corriere della sera« so zahtevali, da nemudoma zapusti Milan in da mora za nekaj dni ustaviti izdajanje svojega lista, v nasprotnem slučaju ne morejo jamčiti za njegovo življenje.

Nemčija.

Na podlagi Dawesovega načrta, ki je bil sklenjen v Londonu in ki določa, da se mora zasedeno nemško ozemlje stopnjema izprazniti, se izpraznitev tudi že vrši. Dne 9. t. m. se je ustavilo pobiranje carine med zasedenim in nezasedenim ozemljem. 20. septembra pa se zopet upostavi redni promet med obeh ozemljih. Francoske čete so že izpraznile več mest. Izpraznitev se nadaljuje. Dosedaj je plačala 40 milijonov zlatih mark v roke reparacijskemu agentu Joung-u, ki ima svoj sedež v Berlinu.

Francija.

Francoska vlada se je odločila priznati sovjetsko Rusijo. V to svrhu se bo določila komisija, koje naloga bo, da prouči vprašanje diplomatskih stikov med Francijo in sovjetsko Rusijo. Pogajanja se bodo vršila v Moskvi.

Bolgarija.

Naše zunanje ministristvo je dobilo iz Sofije obvestilo, da je bil v nedeljo pri nekih pobojih v bolgarskem mestu Džumaji ubit sloviti vodja makedonskih komitov, Todor Aleksandrov. Makedonska revolucionarna organizacija je izdala tudi komunike o umoru svojega voditelja.

Socijalistična škrinjica, to je druga, predstavlja brezdomovinstvo in podpiranje tujcev!

Dopisi.

Mariborske novice.

Sokol v Studencih pri Mariboru je praznoval v nedeljo dne 14. t. m. svojo petletnico. Mariborski Sokol se je korporativno udeležil te slavnosti. V zelo lepem številu so bila zastopana tudi sosednja društva. Ob 16. uri se je vršil nastop, na to pa prosta zabava. Narodno občinstvo ceni tako slavnost in je tudi iz tega razloga napolnilo vse prostore do zadnjega kotička. — V sredo dne 10. t. m. je izbruhnil v gospodarskem posloplju pos. Holentanerja v Radvanju pri Mariboru požar, ki je vpepelil vse gospo-

darsko poslopje. Domača požarna bramba je tako prispela na lice mesta ter pričela gasiti. Pridružile so se ji še požarne brambe iz Maribora, Peka, Pobrežja in Studencev, katerim se je posrečilo omejiti ogenj tako, da se ni vnelo še zraven stoječe stanovanjsko poslopje. Škoda, ki jo je povzročil požar, je ogromna. — Citraški klub je imel v nedeljo dne 7. t. m. koncert v Gambrinovi dvorani. — V delavnicah državne železnice se je ponesrečil Rudolf Kocian. Zadel je na nogi težko poškodbo. — Na državni kmetijski šoli se odpre letošnji jesenski pouk v prvem letniku dne 15. oktobra. — Gojenci vojne akademije, ki so bili v Mariboru nad poldrugi mesec na praktičnih vajah, so se v nedeljo 14. t. m. vrnili v Beograd. — Uprava Narodnega gledališča je razpisala za sezono 1924-25 abonma za 15 dramskih in 15 opernih predstav ter abonma za 15 opernih predstav samih. Za uradnike velja poseben abonma po znižanih cenah. Plačuje se v štirih mesečnih obrokih. — Kakor bo gotovo vsem čitateljem znano, so dne 14. junija našli v gozdu pri Treh ribnikih posestnico Otilijo Stelcer z razrezanim vratom. Oblasti so takoj uvedle strogo preiskavo ter dognale sedaj, da je morilec čevljar Anton Jelen, rodom Gradčan. Ker ima ta pohotni morilec še več drugih umorov na vesti, ki jih je izvršil v Gradcu, ga je graška policija izsledila ter bo po odsluženju kazni predan našim oblastem. — V Mariboru se je vršil od dne 10. do 16. t. m. mednarodni tenisturnir, katerega se je udeležilo tudi prav častno število inozemcev. Športni klub »Maribor« je pokazal ob proslavi petletnice svojega obstanka prav lepe, vsestransko zanimive, od številno zbrane občinstva z napeto pozornostjo zasledovane in aplavdirane uspehe, natančno začrtanega in vztrajno izvršenega društvenega dela. Brezdvomno si je na tej proslavi priborila tenis-sekcija SKM prav častno mesto, dasiravno tej sekciji v slavnostni prilogi »Tabora« ni bila posvečena niti najmanjša pozornost. SKM si je priboril prvo mesto v mešani igri: ing. Staerk - ga. dr. Ravnikova, soproga odvetnika in predsednika oblastnega odbora NRS v Mariboru proti močnim nasprotnikom v semifinale dr. Blanke - dr. Krausova in v finale proti Thalberg Tscheikievič - Schweighart. Nadalje drugo mesto dame posamezno v spominski igri ga. dr. Ravnikova - dr. Krausova in končno drugo mesto gospodje v dvojce Pearce Zolger - ing. Staerk dr. Blanke. Ti uspehi mladega agilnega kluba nas brezdvomno navdajajo z upanjem, da se bo povzpел do I. stopnje tega lepega športa v Jugoslaviji in mu kličemo: le tako naprej!

Celjske novice.

Celje. Celjski odvetnik dr. Ogrizek, pristaš ter kolovodja Slovenske Ljudske Stranke v Celju je sklenil z Nemci skupen pakt za občinske volitve. Slovenska javnost brez razlike strankarske pripadnosti se zgraža nad takim izdajalskim početjem Slovenca, ki je ob enem vodja SLS v Celju. *To je narodni škanjal, ki se ne bo dal več izbrisati!* — Vlakovodja Jurij Lešnik se je v nedeljo, dne 7. t. m. težko ponesrečil na tukajšnjem kolodvoru. Pri premikanju ga je voz zadel in podrl na tla. Kolo mu je šlo čez nogo in mu popolnoma zmečkalo stopalo. Prvo pomoč je nesrečnemu nudil železniški zdravnik, ki ga je obvezal in dal pripeljati v bolnico. — Pri lomljenju kamnja je isto zasulo viničarja Ignaca Godeca iz Tepanja. Pripeljen je bil v celjsko bolnico. — Godbeno društvo železničarjev v Celju priredi v nedeljo, dne 21. septembra od 9.—10. ure dopoldne koncert na Krekovem trgu, od 10.—11. ure pa v mestnem parku.

Št. Peter niže Maribora. Gospod urednik! Zadnje dni sem čital v časopisih, da je na nemški kandidati listi za občinske volitve pri Vas v Mariboru tudi meljski medved, gostilničar Pristavec. Znano mi je, da je imenovan gostilničar slovenske matere sin, ki je z nami slovenskimi kmeti prav rad kramljal v slovenskemu materinskemu jeziku, kadar smo prišli v njegovo gostilno. Sedaj je pokazal barvo, mi mu pa pokažemo hrbet. To bo menda najbolj prav njemu, obenem pa tudi tistemu zavednemu slovenskemu gostilničarju, katerega bomo od sedaj naprej obiskovali mi zavedni št. Petrcani.

Zavrč pri Ptuj. V zavijanju resnice so dopisniki, kateri poročajo iz našega kraja v časopise SLS, naravnost mojstrsko izvežbani. Prav nič jih ni sram, če vržejo kamen tudi na človeka, katerega ne poznajo in ki jim še ni storil niti najmanjše krivice. Tako so maziljeni, božji namestniki in oznanjevalci ljubezni do bližnjega oblatili v svojih časopisih na najogabnejši način predsednika oblastnega odbora naše NRS dr. Rudolfa Ravnika, odvetnika v Mariboru. Napadli so ga zaradi njegovega govora na našem shodu, čeprav se dr. Ravnik sploh ni udeležil tega shoda. Seveda je po mnenju častilcev resnice kot hčerke božje tudi dr. Ravnik kriv, da naša stranka pri občinskih volitvah ni dobila večine. Na tem mestu jim bodi povedano, da smo z izidom občinskih volitev prav zadovoljni, ker smo prepričani, da se bodo marsikateremu, ki je pri zadnjih volitvah maziljencem zaupal, kmalu odprle oči, da bo spoznal, kako neprevidno je naselil sladkim besedam in praznim obljubam raznih laži-prorokov in priganjačev naše popovski stranke.

Morje pri Framu. Cenjeni gospod urednik! Naša vas je sicer majhna po številu prebivalstva, vendar pa zelo bogata na dnevnih novicah. Nam vsem dobro znani Morčan je imel predolg jezik in obdolžil našega predsednika dr. Ravnika v Mariboru, katere-

ga tudi vsi dobro poznamo, da je našemu sosedu v Morju kupil kolo za agitacijo. Za to obrekovanje je moral sedaj ta Morčan plačati 582 Din 50 para in se strašno jezi, da ga je doletela ta kazen. Previdnost je božja mast, tako pravi star pregovor in zato svetujemo temu Morčanu, da ne brusi več svojega dolgega jezika, ker bi se mu sicer znalo pripetiti, da ga doleti še hujša kazen, kakor sedaj. Sicer pa se naj zahvali morski zlahti, ki je, kakor pri vsaki stvari, tudi pri tej imela vmes svoje prste.

Putomci pri Murski Soboti. Na praznik, dne 8. septembra 1924 so imeli pri nas Radičevci shod, na katerega so že celi teden popreje po celem Prekmurju vabili z lepaki in letaki. Pravili so, da pride na ta shod Radič osebno in ravno zaradi tega je bil shod tudi precej dobro obiskan. Zborovalci pa so zaman čakali na Radiča, ki na shod sploh ni prišel, pač pa se je shoda udeležil čakovski narodni poslanec Znidarič z nekim židovskim agitatorjem. Oba govornika sta govorila na shodu samo o republiki, hujškala proti ustavi in tudi proti kralju, tako da so se posebno pristaši naše NRS, ki so bili iz radovednosti na shodu navzoči, naravnost zagražali nad tem brezvestnim hujškanjem proti naši ujedinjeni državi. Ko so pristaši naše NRS stavili na Radičeve govornike razna vprašanja radi razdelitve zemlje itd. in ko so povdarjali, da so že davno siti praznih obljub in republike, so jim odposlanci Radičeve stranke odgovorili, da imajo reševati mnogo važnejših vprašanj, nego je agrarna reforma in razdelitev zemlje. Ta odgovor Radičevih poslancev je naše seljake tako razburil, da so končno razbili shod. Poslancu Znidariču in njegovemu čilutskemu priganjaču so postala tla v Putomcih tako vroča, da sta jo v vsej naglici odkurila proti Murski Soboti. Naši ljudje pa so sedaj videli, da so vse Radičeve obljube le navadne sleparije. Še več takih shodov v Prekmurju in razmere se bodo temeljito spremenile Radičevemu gibanju na škodo.

Zgornja Poljskava. Dovolite, da Vam tudi jaz pošljem za Vaš list, katerega pri nas zelo radi citamo, vsaj nekaj vrstic. Od Zgornje Poljskave do Vojtine je naše zeleno Pohorje zelo bogato na različnih mineralnih dobrinah, kakor na apnencu, na zelenem in belem mramorju, na rudi in žveplenem kisu ter na kremenju za izdelovanje stekla. Vse te mineralne dobrine, na katerih je ob črti Zgornja Poljskava-Vojtina-Areh-Zigartova žaga naša zemlja bogata, so pravi predpogoji za ustanovitev raznih industrijskih podjetij, ki bi ob tej cesti cvetela v dobrobit domačega prebivalstva in v procvit naše celokupne države. Na tem delu našega lepega Pohorja že sedaj stoji 15 mlinov in 24 žag. Zaradi tega bi bilo zelo potrebno, da bi se zgradila ob navedeni črti cesta, katero je imel že svoječasno v načrtih okrajni zastop v Slovenski Bistrici. Poslanci, katerim je naše pohorsko prebivalstvo pri zadnjih volitvah v pretežni večini izkazalo zaupanje, so sedaj na krmilu in bi nam lahko izposlovali za to cesto državno podporo. Znano jim je, da je ta cesta nujno potrebna, mi pa sedaj čakamo, kaj bodo za nas naredili, kajti pri prihodnjih volitvah jih bomo sodili po njihovih dejanjih.

Spodnji Duplek. Drava je zadnje dni precej narasla in naši ljudje se bojijo, da bode odnesla most. Naraščanje vode je vedno večje in preti nevarnost, da bo Drava poplavlila zemljišča na levem in desnem bregu, tako da bo zveza na glavnih cestah med Sv. Barbaro pri Mariboru in Duplekom, oziroma Vurbergom, Ptujem in Sv. Lenartom v Slov. gor. popolnoma pretrgana in promet ukinjen. To se je večkrat že zgodilo in bi se ta nevarnost dala za vedno odpraviti s tem, da bi se vendar enkrat zgradil pri nas čez Dravo most, katerega nam merodajni krogi že davno obljublajo. Dosedaj pa je ostalo le pri obljubah in naši kraji posebno ob slabem vremenu še vedno mnogo trpijo v prometnem oziru. Merodajne kroge pa prosimo, da posvečajo za naprej malo več pozornosti našim prometnim razmeram.

Slovenska Bistrica. Proslava obletnice rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika Petra se je obhajala v našem mestu kot drugi narodni praznik. Predpoldne ob 8. uri se je brala v farni cerkvi zahvalnica, kateri so prisostvovali vsi oficirji bistriške garnizije, vojaštvo in predstojniki vseh državnih uradov. Na večer je prišlo vojaštvo in narodna društva bakljado, ki se je pa vršila tokrat brez bakelj, ker bi naj zastopalo požarno brambo le 5 mož, ki se bakljade radi malenkostnega števila ni hotelo udeležiti. Zalostno! — Pretečeni teden se je obesil na Devini posestnik Anton Steinbaher, ki se je baje iz obupa, ker ni zamogel spraviti skupaj denarja za davke, napil in ojunčil za samomor. — V soboto 13. t. m. ob 8. uri zvečer priredi tukajšnje olupševalno društvo v dvorani okrajne hranilnice veselico s plesom in običajnimi drugimi razvedrilci, pri katerih sodeluje mariborska vojaška godba.

Vojnik. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v nedeljo 5. okt. t. l. v posojilnični dvorani sadni ogled za tukajšnje okolice. Otvoritev ob 8. uri. Vstopnina 1 Din, otroci 50 para. Sklep v torek 7. okt. ob 14. uri z razdelitvijo prisojenih nagrad in z licitacijo razstavljenega sadja v prid društva. Sodelovanje je obljubilo več strokovnjakov. Kupci se vabijo!

Vsak zaveden Slovenec mora vreči kroglico v 1. škrinjlo, ki je za jugoslovanski Maribor!

Fram. Pri nas je bil na seji novega izvoljenega občinskega odbora izbran županom g. Anton Počtnik, posestnik in gostilničar v Framu. Mož je v občinskih zadevah zelo izvežban, natančen pri občinskih poslih in zaradi tega tudi splošno priljubljen. Z njegovo izvolitvijo je dobila naša občina sposobnega predstojnika.

Spod. Račje. V četrtek od 4—5 t. m. ponoči je pri našem posestniku in gostilničarju Stefanu Lašiču izbruhnil požar, ki je popolnoma vpepelil gospodarsko poslopje. Za zgradbo novega gospodarskega poslopja bo ponesrečenec rabil najmanjše 300—400.000 kron. Kako je požar nastal, dosedaj še ni pojasnjeno.

Budina pri Ptuj. Neka zlobna roka je posestniku Antoliču podnetila ogenj. V kratkem času je bilo posestvo v polnem plamenu. Pri tem požaru je zgorelo 6 svinj, ostalo živino so k sreči še rešili. Ker je imel posestnik Antolič zavarovano posestvo, a to pa zelo nizko trpi veliko škodo.

Ptujska gora. Naš župnik Fr. Zagoršek se je pred dnevi vozil iz Pragerskega domov. Ko se je vozil mimo neke ciganske hiše, je kričanje teh ciganskih otrok splašilo konja in g. župnik je padel iz voza in si pri tej priliki zlomil obe roki. Želimo mu skorajšno okrevanje.

Nemška škrinjica je rak-rana slovenskega Maribor! Kdor vrže kroglico v nemško škrinjico ta poziva nas Jugoslovane na boj, kakor za časa Avstrije!

Razno.

Našim naročnikom! Opozarjamo cenj. naročnike na položnice, ki smo jih pred kratkim listu priložili, da nam čimprej nakažejo zaostalo naročnino. — Uprava.

Prebivalstvo mesta Maribor pozor! V smislu naređenja komandanta dravske divizijske oblasti v Ljubljani Pov. Dj. br. 4906 od 18. avg. t. l. se vsi prebivalci in obiskovalci mesta Maribora ponovno obveščajo, da se v ponočnem času po možnosti izogibajo onih ulic in cest, ki vodijo mimo strogo zastraženih magacinov, kakor n. pr. vojaških skladišč na glavnem kolodvoru, Gran. intendantskega skladišča (ob železnici), Senjaka (Stritarjeva ulica), Priremene vojne bolnice (Tržaška cesta, Stritarjeva in Danjkova ulica), barake Dunaj (Samostanska ulica), municijskega magacina v Bohovi in da se pokoravajo pozivu stražarja, v izogib kakim eventualnim nesrečam.

Imenik mest kraljevine SHS namerava izdati ministrstvo za notranje zadeve. Izdaja tega imenika je bila odobrena od ministra za notranje zadeve dne 21. marca 1924 R. Br. 4340. I. del bo vseboval popis vseh mest po najnovejši administrativni razdelitvi po županijah, okrožjih, srezih, občinah, vaseh itd. V II. delu pa bodo razvrščena imena onih mest po abecednem redu, v kateri občini, srezu, okrožju, županiji se nahaja dotično mesto, koliko ima prebivalstva, hiš in tudi najbližja državna pošta. Razen tega bodo popisani tudi rudniki, kopališča, min. vodna zdravilišča itd. Vsled svoje neprecenljive važnosti in koristi se knjiga vsem državnim in samoupravnim oblastem, kakor tudi privatnim podjetjem, toplo priporoča. Knjiga bo obsegala nad 1000 strani in stane komad 240 Din. Naročila s predplačilom od 240 Din sprejema srezko poglavarstvo Maribor, Levi breg.

Denarna kriza bo nehala, kakor hitro se bosta zopet razvila trgovina in promet. Naj se pripravi že sedaj vsak na ta čas ter si pridobi znanja in spretnosti, brez katerega kljub višji šolski izobrazbi ni mogoče dobiti službe: strojepisje, stenografija in knjigovodstvo. Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila dnevno v trgovini s pisarniškimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor Slovenska ulica 7, telefon 100.

Edino

**nadomesti in prekosi
okus in redilnost
- mesa v hrani. -**

Zahtevajte „Narodni Gospodar“

v vseh javnih lokalih.

Novi tečajji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Pojasnila in vpisovanja v trgovini s pisarnimi stroji Ant. Rud. Legat. Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Petar N. Pašić, bivši carsko ruski pukovnik in nečak Nikole P. Pašića, predsednika Narodne radikalne stranke je dne 12. t. m. umrl. G. Nikole P. Pašiću našo iskreno sožalje, pokojniku pa večni mir.

Opozarjamo naše cenjene somišljenike in čitatelje, da je prevzel restavracijo v Narodnem domu v Mariboru g. Andrej Oset, naš koroški rojak, katerega prav toplo priporočamo.

Gospodarstvo.

Kolobarjenje.

Zemlja je sestavljena iz različnih delov, ki imajo različne lastnosti. Imamo peščeno, ilovno, apneno prst in prhlico. Ta prst ima v sebi tvarine, ki so za življenski obstoj rastlin neobhodno potrebne.

Rastline ne žive samo od plinov, katere dobivajo iz zraka, ampak potrebujejo za živež tudi trdih tvarin. Če namreč sežgemo kako rastlino, dobimo iz nje pepel. Ako ta pepel kemično preiščemo, najdemo, da je sestavljen iz različnih trdih tvarin kakor: kalij, apnenik, magnezija, železo, fosforova kislina itd. Ako pa preiščemo pline, najdemo, da rastline dobivajo iz zraka: kislica, vodenica in ogljenca.

Toraj iz tega je razvidno, da vsaka rastlina odzema zemlji tvarine kakor: kalija, fosforove kisline, magnezija, apnenika itd. In sicer ene rastline več, druge manj, ene iz gornjih plasti, druge iz spodnjih. Največ živeža odvzamejo zemlji sledeče rastline: zelje, pesa, repa, konoplja, korenje in koruza. Mi kot napredni gospodarji moramo poznati sestavine svoje zemlje, in tudi moramo vedeti, katere snovi in v kakšni meri potrebujejo rastline iste za svoj življenski obstoj.

Nekatere rastline odzema zemlji enake snovi, tako nekatere mnogo fosforove kisline, druge mnogo kalija, tretje zopet mnogo dušika itd. Toraj moramo posebno gledati na to, ako smo sedaj sadili rastline, katere so odzemale zemlji fosforovo kislino, da sadimo tudi rastline, ki zahtevajo druge tvarine, kakor kalij, dušik itd. Zato bo vsak umen gospodar v

prvi vrsti premislil, kake rastline bo na svoji zemlji sejal, in kako jih bode drugo za drugo vrstil. To vrstenje različnih rastlin imenujemo ponavadi kolobarjenje.

Predno sestavimo kolobar, moramo natančno preizkusiti lastnosti zemlje, katero hočemo obdelovati, in podnebje dotičnega kraja, to je: poznati moramo, kakšna je zima, kakšna je pomlad, ali je suha, ali mokra; kakšna je jesen, ali je jesenska slana navadna itd.

Peščena prst je tista, ki ima v 100 delih 80 delov peska. Taka zemlja je po navadi slaba zemlja. Spomladi se da kmalu obdelovati, ker se hitro posuši. Največja njena napaka je, da ji vedno manjka redilnih snovi, ker se gnoj s svojo gorkoto prehitro razkroji in iz njega napravljeno rastlinsko hrano prehitro spušča v zrak in spodnje plasti. Taka prst zahteva moker gnoj in se ne sme preveč na enkrat gnojiti. Na taki zemlji dobro obrodi rž in ajda.

Ilovna prst je tista, katere ima peščeni zemlji nasprotno lastnosti. Prst, katere ima več ko 50 delov ilovice, je ilovna prst. Ilovna prst je jako zvezna, mokra in mrzla ter se zelo težko obdeluje. Gnoj se v taki prsti počasi razkroja in koristi dostikrat šele drugo ali tretje leto. Če ji primešano dosti druge prsti in ni več tako gosta, potem je najrodovitnejša prst. Na ilovnati zemlji dobro obrodi pšenica, pesa in koleraba, na apneno-ilovni pa bob, grah, detelja in pesa. V glinasti zemlji, to je ilovni prsti, kateri je primešano več druge prsti pa ječmen, proso, lan, grah, koruza, zelje, konoplja, krompir in sočivje.

Apnena prst je tista, v kateri je 15—20 odstotkov navadnega apna; apnena prst se nahaja le redkokje. Apnenica povzije, kakor ilovica, mnogo vode in se mokra ne sprijema kakor testo, ko se pa ista posuši, se tudi ne strdi v trdo grudo, temveč razpade v majhne kepe in prah. Na apneni prsti prav dobro obrodi sočivje, pšenica in ječmen.

(Dalje v prihodnji številki)

Komunistična škrinjica znači po ruskem sistemu teror, pobijanje lastnih bratov in uničevanje ljudskega imetja!

Mariborski trg dne 13. septembra. Trg je bil srednjedobro obiskan. Meso. Na trg so pripeljali špeharji 24 vozov svinjskega mesa in slanine. Svinjino so prodajali po 30—40, slanino pa po 35 Din za 1 kg. Domači mesarji so prodajali govedino po 22 do 25, teletino po 25—30, svinjino 30—35 Din kilogram. — Perutnina in domači zajčki: Perutnine je bilo okoli 500—600 komadov in so prodajali kokoši po 20—65 Din, gosi in race po 65—110 Din komad. — Zajčkov je bilo nad 50 kom. in so se prodajali po 15—30 Din komad. — Zelenjava. Krompir se je prodajal po 10 Din za merico (t. j. 7 in pol kg) čebula in česenj 3—4 Din venec, fižol po 25 do 50 para kupček, zeljate glave 1—4 Din komad, kumare 25 p do 1 Din komad. — Sadje: jabolka 2—4, hruške 5—7, češplje 8—10, grozdje 12—15, breskve 15 Din kilogram. — Seno: Pripeljalo se je 4 vozove sena, prodajalo se je po 70 Din za 100 kg. Slame se je pripeljalo samo 1 voz in se je prodajala po 40 Din za 100 kg.

Živinski sejmi v Mariboru zopet dovoljeni. Veliko županstvo je na prošnjo raznih prizadetih krogov ugodilo prošnji, da se zopet odprejo živinski sejmi. Tako se bode vršil živinski sejem v torek dne 23. t. m., sejmski sejem pa v petek dne 26. t. m.

Trgatev hmelja v Sav. dolini. Letošnji hmeljski pridelek bo po cenitvi žalskega hmeljskega društva manjši nego lanski. Letošnja trgatev se ceni na okrog 10. centov (po 50 kg). Nasprotno bo pa v Bački letošnji pridelek hmelja večji od lanskega.

Naročajte čistogojene drože! Letos ko je toliko sadja in bo skoro vsak posestnik si napravil mnogo sadjevca za prodajo, ali za lastno uporabo, je zelo priporočljivo, da rabi čistogojene drože, ker se mu bo izplačalo. Naročajo se cevke pri drž. Kmet. kem. zavodu v Mariboru s petimi dinarji. Ko lekovano vlogo. Cevka stane 2 Din, navodilo k uporabi na 1 Din. Tudi vinogradarji naj naročajo pravočasno cevke s čistogojenimi drožmi.

Borza. Plačati je treba za 100 angl. funtov 32.880 Din, za 100 dolarjev 7350 Din, za 100 švic. frankov 1396 Din, za 100 franc. frankov 397 Din, za 100 laških lir 323.50 Din, za 100 čeških kron 220.62 Din, za 100 bolg. levov 54 Din, za 100 avstr. kron 0.1039 Din, za 100 ogrskih kron 0.0972 Din.

Slovenci volilci!

Sedanja mestna uprava pod vodstvom rdečih internacionalcev je spravila mestno gospodarstvo na rob propada. Kdor je proti temu, bo vrgel v nedeljo, dne 21. septembra t. l. kroglico v 1. škrinjico!

Popravek. V naši zadnji izjavi o morskem dopisniku smo krstili g. Jožefa Vrečko-ta v Franca, kar danes popravljamo. — Uredništvo.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

Nabirajte prispevke za naš tiskovni sklad!

„LUTKA“

tvornica otroških igračk
Maribor, Trubarjeva ul. 2

Pisarna: Vila Korotan. -- Telefon 261.

ODEJE

flanelske in šivane za postelje, odeje za delavce, odeje za konje, perje za pernice, žimo, afrik in cvilch za žimnice ter platno za prtiče kupite najceneje v veletrgovini

R. Stermecki
— Celje št. 394 —

Trgovci en gros cene.

Cenik zastoj!

Ali si bil

v „Narodnem domu“
pri novem gostilničarju
OSETU.

Kar ne veš vprašaj
Univerzalni informativni biro

„ARGUS“
Knez Mihajlova 35. Telef. 6—25
Beograd
(Prehod Akademije nauka).

Zobobola

ne pozna kdor
neguje zobe z

„ITO“

Ceneno češko perje!

En kg sivega
upuljen. perja
70 Din; na pol
belo 90 Din;
belo 100 Din;

boljše 120 in 150 Din;
mehko jak puh 200 in 225
Din; boljša vrsta 275 Din.
Pošiljajte carine prosto,
na povzetje; od 300 Din
naprej poštine prosto.
Vzorec zastoj. Blago se
tudi zamenja in nevšeče
vzame nazaj. Naročila samo
na **BENEDIKT SACHSEL**
LOBEZ 76 pri Plznu,
Češkoslovaška. — Poštne pošiljke
rabiho iz Češkoslovaške v
Jugoslavijo okrog 14 dni.

Kavarna „Frankopan“

Vsak torek, četrtek, soboto in nedeljo svira prvovrstna salonska godba, ostale dni koncert s glasovirjem. Izbran barski program. — Toči se vino v steklenicah po Din 15,—, 20,— in 30,—. Priporoča se **IVAN KOKOL.**

Najcenejše

in najfinejše čevlje
in nogavice kupite pri
tvrdki:

ANICA TRAUN,
Grajski trg štov. 1

Otroške čevlje

in nogavice po izvanredno nizkih cenah!

**Tvornica specialnih
LESNIH IZDELKOV**

ALBIN VODIŠEK
MARIBOR, FRANKOPANOVA UL. 23

Izdelovanje lesnih palic za metle, toporišč, šatulj, risalnih desk, peresnikov, reklamnih paketnih nosilcev, transportnih kurnikov, otroških vozičkov in tako dalje.

„Sanatorij“

MARIBORU

Privatna klinika z najmodernejšimi napravami na polju zdravstva. Sprejmejo se vsi bolniki razven umobolnih in takih z nalezljivimi boleznimi

Prosta izbira zdravnikov

Cene: I. razred Din 160.—, II. razred Din 120.—, III. razred Din 85.—.

— Prospekti na zahtevo! —